

Nr 11

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar.

I en till riksdagen den 11 februari 1955 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 76, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt under punkterna 1—16.

Beträffande utredningen i dessa ärenden får utskottet, i den mån ej därför närmare redogöres i det följande, hänvisa till statsrådsprotokollet.

Inledningsvis har departementschefen erinrat om att 1951 och 1954 års riksdagar i några fall avslagit Kungl. Maj:ts försäljningsförslag, sedan jordbruksutskottet funnit att saluvärdena upptagits till alltför låga belopp. Departementschefen har vidare påmint om att spørsmålet beträffande saluvärderingen och frågan om jordbruksdomänernas utarrendering berörts av riksdagens år 1951 församlade revisorer samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t (1952:293) hemställt om en översyn av såväl grunderna för jordbruksdomänernas utarrendering som de för saluvärderingarna gällande bestämmelserna.

Med anledning av jordbruksutskottets uttalande i utlåtandet 1951:38 har domänstyrelsen vidtagit vissa åtgärder för att utröna möjligheterna att åstadkomma ett värderingsförfarande, som på ett säkrare sätt kan åskådliggöra det riktiga värdet av en egendom och medföra större enhetlighet vid värderingarna.

Efter det att domänstyrelsen lämnat en utförlig redogörelse för det nuvarande tillvägagångssättet beträffande saluvärderingen, sådan den företages av uppskattningsnämnden och kontrolleras av domänstyrelsen genom en där utarbetad särskild värderingsmetod, har *departementschefen* anfört i huvudsak följande.

»Den inom domänstyrelsen brukade särskilda värderingsmetoden har sedan några år använts vid sidan av de bestämmelser, som meddelats genom förordningen den 25 maj 1945 (nr 262). Användandet har ägt rum försöksvis såsom ett led i styrelsens strävan att få fram en så rättvisande metod som möjligt. Jag torde emellertid få återkomma till frågan om ändrade bestämmelser beträffande saluvärderingarna först i samband med behandlingen av spørsmålet om grunderna för jordbruksdomänernas

Bihang till riksdagens protokoll 1955. 10 saml. Nr 11

utarrendering och därmed sammanhängande spørsmål. Intill dess bör enligt min mening de nu tillämpade riktlinjerna för försäljningsförfarandet följas.»

Utskottet. Utskottet, som uttrycker sin tillfredsställelse över att en redogörelse lämnats för värderingsprinciperna, har intet att erinra mot att nuvarande riktlinjer för försäljningsförfarandet följes i avvaktan på att den av departementschefen bebådade omprövningen av bland annat frågan om saluvärderingarna kommer till stånd. I detta sammanhang vill utskottet uttala en förhoppning att det kommande förslaget om värderingsförfarandet skall medföra att den osäkerhetskänsla elimineras som för närvarande ofta uppkommer vid behandlingen av de enskilda försäljningsfallen, där utskottets beslut i huvudsak måste träffas i förlitande på att de av uppskattningsnämnd eller i annan författningsenlig ordning gjorda saluvärderingarna så riktigt som möjligt utvisa fastigheternas värden.

Utskottet övergår härefter till att behandla de föreliggande försäljningsärendena.

1:o

Väderstad Herregård 5¹ i Östergötlands län

Domänstyrelsen (skr. 10/12 1954) hemställer, att kronoegendomen förra kronofogdebostället $\frac{3}{4}$ mantal Väderstad Herregård 5¹ i Väderstads socken, Östergötlands län, skall på vissa angivna villkor säljas till egendomens arrendator Rune Stark.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande.

Egendomens ägor är utlagda i tre skiften, nämligen hemskiftet, hagskiftet och skogsskiftet, innehållande tillhopa 50,4 hektar, varav 19 hektar tomt, trädgård och åker, 2,4 hektar äng, 6,9 hektar betesmark, 21,8 hektar avrösningsjord och 0,3 hektar impediment. Åkern, som delvis är stenig, består av mullhaltig lera. Del av åkern behöver täckdikas. Hävden är god. Virkesförrådet i skogen uppgår till 3 272 m³sk. Åbyggnaderna befinner sig i huvudsak i medelgott skick. De är dock för stora för åkerarealen och omoderna.

Taxeringsvärdet är 78 300 kronor, varav 62 500 kronor jordbruksvärde och 15 800 kronor skogsvärde.

Vid försäljning till arrendatorn, vilken sambrukar egendomen med kyrkohemmanet Väderstad 4¹ och 2¹ om bl. a. cirka 13 hektar åker och tomt, har saluvärdet å kronoegendomen uppskattats till 121 300 kronor, varav 42 500 kronor för skogen, en klappalättstämpling om 292 m³sk dock undantagen.

I ärendet hörda myndigheter har tillstyrkt egendomens försäljning till arrendatorn för ett pris av 121 300 kronor.

Departementschefen har biträtt försäljningsförslaget.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Väderstad Herregård 5¹ i Väderstads socken, Östergötlands län, må säljas till arrendatorn Rune Stark för en köpeskilling av 121 300 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

2:o

Grinneby Västergården 2¹ i Östergötlands län

Domänstyrelsen (skr. 3/12 1954) hemställer, att kronoegendomen förra furirbostället 1 mantal Grinneby Västergården 2¹ i Konungsunds socken, Östergötlands län, skall under vissa angivna villkor säljas till egendomens arrendator Gustav Jonsson.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande

Egendomens areal uppgår till 58,4 hektar, varav 29,2 hektar tomt, trädgård och åker, 0,9 hektar äng, 15,1 hektar betesmark och hagmark på gårdesbackar, 12 hektar skogsmark och 1,2 hektar impediment. Åkerjorden består till cirka 40 procent av mullhaltig lera med klappersten och i övrigt av mullhaltig till mullrik lera. Betesmarken utgöres av torr, delvis kalhuggen skogsmark. Arronderingen är mindre god. En stor del av den bästa jorden är sålunda belägen i utskiften, till vilka vägar leder genom oländig skogsmark. Virkesförrådet i skogen uppgår till 1 640 m³sk eller 136 m³sk per hektar. 350 m³sk tillhör åldersklass V.

Manbyggnaden är i gott skick. Övriga hus är medelgoda.

Taxeringsvärdet är 74 200 kronor, varav 66 500 kronor jordbruksvärde och 7 700 kronor skogsvärde.

Saluvärdet har vid egendomens försäljning till arrendatorn uppskattats till 95 500 kronor för inägorna och 23 000 kronor för skogen, exklusive en klappalättstämpling om 110 m³sk, eller sålunda tillhopa 118 500 kronor.

De i ärendet hörda myndigheterna tillstyrker liksom *departementschefen* att egendomen säljes till arrendatorn för 118 500 kronor.

Utskottet. Utskottet, som icke har något att erinra mot försäljningsförslaget, hemställer,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Grinneby Västergården 2¹ i Konungsunds socken, Östergötlands län, må säljas till egendomens arrendator Gustav Jonsson för en köpeskilling av 118 500 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

3:o

Hornstäve Prästgård 3¹ i Östergötlands län

Domänstyrelsen (skr. 16/10 1954) hemställer, att kronoegendomen förra kompanichefsbostället 1 mantal Hornstäve Prästgård 3¹ i Vreta klosters socken, Östergötlands län, skall på vissa angivna villkor säljas till Lennart Andersson, vilken är son till egendomens arrendator.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande.

Egendomen har en areal av 52,1 hektar, därav 37,5 hektar tomt, trädgård och åker, 0,9 hektar äng, 12,3 hektar skogsmark, 1 hektar övrig avrösningsjord och 0,4 hektar impediment. Åkern, varav omkring 2,5 hektar är täckdikade enligt plan, består av mullfattig eller tämligen mullhaltig lera och är rätt stenbunden. Omkring 5 hektar av åkern nyttjas till bete. Virkesförrådet i skogen har uppskattats till 1 480 m³sk, varav 1 460 m³sk tillhör åldersklass IV.

Manbyggnaden är i gott skick och övriga byggnader i medelgott skick.

Taxeringsvärdet uppgår till 79 900 kronor, därav 78 800 kronor jordbruksvärde och 1 100 kronor skogsvärde.

Saluvärdet har uppskattats till 107 700 kronor för inägorna och 25 700 kronor för skogen eller sålunda tillhoppa 133 400 kronor.

I ärendet hörda myndigheter har tillstyrkt egendomens försäljning.

Sedan arrendatorn anhållit att hans son Lennart Andersson måtte få inträda som köpare i hans ställe, har *domänstyrelsen* förordat egendomens försäljning till denne mot en köpeskilling av 133 400 kronor.

Departementschefen har biträtt domänstyrelsens förslag.

Utskottet. Försäljningsförslaget föranleder icke någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer följaktligen,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Hornstäve Prästgård 3¹ i Vreta klosters socken, Östergötlands län, må säljas till den nuvarande arrendatorns son, Lennart Andersson, för en köpeskilling av 133 400 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

4:o

Unnerstad Mellangård 2¹ i Östergötlands län

Domänstyrelsen (skr. 10/12 1954) hemställer, att kronoegendomen förra länsmansbostället $\frac{1}{2}$ mantal Unnerstad Mellangård 2¹ i Bankekinds socken, Östergötlands län, skall på vissa angivna villkor säljas till egendomens arrendator Einar Jonsson.

Beträffande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande.

Egendomens ägor är utlagda i två skiften, hemskiftet och skogsskiftet, innehållande 47,1 hektar, varav 31,2 hektar tomt, trädgård och åker, 8,5

hektar betesmark, 4,7 hektar skogsmark samt 2,7 hektar annan avrösningsjord och impediment. Trädgården utgöres av en större prydnadsträdgård. Åkern har god arrondering och består av lerjord med växlande mull- och sandhalt. Omkring 5 hektar utgöres av slambildande jord, som dock lider av torra, varjämte cirka 3 hektar består av dungjord. Hävden är god. Dikningsförhållandena är goda på större delen av gården. Virkesförrådet omfattar 570 m³sk. 515 m³sk tillhör åldersklasserna III—V.

Byggnadsbeståndet är omodernt och huvudsakligen i medelgott stånd. Taxeringsvärdet å inägorna är 80 200 kronor jordbruksvärde. Skogen är samtaxerad med annan kronoskog.

Saluvärdet å egendomen har uppskattats till 96 500 kronor, varav 10 000 kronor för skogen.

De myndigheter, som hörts i ärendet, har liksom *departementschefen* tillstyrkt egendomens försäljning till arrendatorn för ett pris av 96 500 kronor.

Utskottet. Utskottet har funnit sig böra godtaga försäljningsförslaget och hemställer sålunda,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Unnerstad Mellangård 2¹ i Bankekinds socken, Östergötlands län, må säljas till egendomens arrendator Einar Jonsson för en köpeskilling av 96 500 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

5:o

Normlösa Bredgården 1¹ i Östergötlands län

Domänstyrelsen (skr. 3/12 1954) hemställer, att kronoegendomen förra häradshövdingbostället 1 mantal Normlösa Bredgården 1¹ i Normlösa socken, Östergötlands län, skall på vissa angivna villkor säljas till egendomens arrendator Karl Andersson.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande.

Egendomens ägor är utlagda i ett skifte, innehållande 58,9 hektar, varav 58,3 hektar tomt, trädgård och åker samt 0,6 hektar avrösningsjord och impediment. Trädgården omfattar cirka 1 hektar och är mycket välskött. Åkern utgöres av tämligen mullrik lerjord (dungjord). Täckdikningen, som utfördes för mer än 50 år sedan, fungerar ännu relativt väl. Hävden är god. Skog saknas.

Byggnadsbeståndet är beträffande bostäderna i gott skick. Manbyggnaden och arbetarbostaden uppfördes år 1949 respektive år 1947. Övriga hus är i huvudsak medelgoda. Ladugården behöver dock restaureras, och maskinhall bör inredas i stallet. Egendomen drives för närvarande kreaturlös.

Taxeringsvärdet är 154 600 kronor jordbruksvärde.

Saluvärdet har uppskattats till 230 500 kronor.

I ärendet hörda myndigheter och *departementschefen* har tillstyrkt egendomens försäljning till arrendatorn mot det åsatta saluvärdet.

Utskottet. Det framlagda förslaget föranleder icke någon utskottets erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Normlösa Bredgården 1¹ i Normlösa socken, Östergötlands län, må säljas till egendomens arrendator Karl Andersson för en köpeskilling av 230 500 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

6:o

Hogstad 15¹ i Östergötlands län

Domänstyrelsen (skr. 23/10 1954) hemställer, att kronoegendomen förra kaptensbostället 1½ mantal Hogstad 15¹ i Hogstads socken, Östergötlands län, skall på vissa angivna villkor säljas till avlidne arrendatorn Knut Carlssons dödsbodelägare.

Om egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande.

Egendomen har en areal av 60,8 hektar, därav 52,3 hektar tomt, trädgård och åker, 5 hektar skogsmark, 2,5 hektar annan avrösningsjord och 1 hektar impediment. Åkerjorden utgöres till större delen av mullhaltig lerjord med klappersten samt i övrigt av mullrik lera, allt av god beskaffenhet. Omkring 8,5 hektar av åkern nyttjas till bete. Virkesförrådet i skogen har uppskattats till 710 m³sk. 600 m³sk tillhör åldersklass V och 110 m³sk åldersklass II.

Manbyggnaden och södra flygeln befinner sig i knappt medelgott skick, norra flygeln i mindre gott skick samt ladugårds- och stallbyggnaden ävensom vagns- och vedboden i medelgott skick. Maskinhallen är i gott skick.

Taxeringsvärdet är 142 400 kronor jordbruksvärde och 3 800 kronor skogsvärde.

Saluvärdet har uppskattats till 215 700 kronor, varav 9 500 kronor för skogen.

De i ärendet hörda myndigheterna har tillstyrkt egendomens försäljning. Bland köpevillkoren har efter riksantikvarieämbetets påpekande intagits skyddsföreskrifter beträffande den kulturhistoriskt värdefulla gårdsanläggningen.

Departementschefen har icke haft något att erinra mot försäljningsförslaget.

Utskottet. Utskottet, som efter övervägande funnit sig kunna godtaga förslaget, hemställer,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Hogstad 15¹ i Hogstads socken, Östergötlands län, må säljas till avlidne arrendatorn Knut Carlssons dödsbodelägare för en köpeskilling av 215 700 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

7:o

Kronoparken Skede i Jönköpings län

Domänstyrelsen (skr. 9/11 1954) hemställer, att skifte II av kronoparken Skede i Skede socken, Jönköpings län, skall i fyra olika lotter — betecknade litt. A, Ah, Ai och Ag — på vissa angivna villkor säljas till hemmansägarna Einar Carlsson, Rune Axelsson och David Svensson, ägare av resp. fastigheterna Ekekull Lillegård 3^a, 3^a och 3^a, samt handlanden Verner Andersson.

Beträffande salulotternas beskaffenhet m. m. inhämtas följande.

Lotten A, som är utlagd i två skiften, omfattar 40,9 hektar, varav 0,2 hektar åker, 38,3 hektar skogsmark och 2,4 hektar impediment. Virkesförrådet omfattar 4 880 m³sk eller 127 m³sk per hektar. 1 260 m³sk tillhör åldersklass V eller äldre åldersklasser. Den ideala medelboniteten beräknas till 4,95.

Lotten är obebyggd.

Lotten Ah omfattar i två skiften 26,1 hektar, varav 25,2 hektar skogsmark och 0,9 hektar impediment. Skogsmarken har ett virkesförråd av 2 800 m³sk eller 110 m³sk per hektar. 2 110 m³sk tillhör åldersklass V eller äldre åldersklasser. Den ideala medelboniteten beräknas till 4,9.

Bebyggelse saknas.

Lotten Ai innehåller 17,5 hektar, varav 10,1 hektar skogsmark och 7,4 hektar impediment. Virkesförrådet uppgår till 1 150 m³sk eller 114 m³sk per hektar. 220 m³sk tillhör åldersklass V eller äldre åldersklasser. Den ideala medelboniteten är 5,5.

Byggnader saknas.

Lotten Ag (sågverkstomt) omfattar 0,5 hektar skogsmark och är till den 1 januari 1956 utarrenderad till Verner Andersson mot en årlig avgäld av 150 kronor. Å tomten, som saknar skog, finnes en sågverksanläggning, vilken tillhör Andersson.

Särskilda taxeringsvärden har ej åsatts lotterna.

Lotterna har efter saluvärdering föreslagits skola säljas för köpeskillingar av respektive 59 000, 26 700, 16 000 och 3 000 kronor. Å lotterna A, Ah och Ai gjorda klappalättstämplingar om 900, 1 000 och 200 m³sk är avsedda att undantagas från försäljningarna.

De i ärendet hörda myndigheterna har liksom *departementschefen* icke haft något att erinra mot domänstyrelsens försäljningsförslag.

Utskottet. Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, att riksdagen må medgiva, att skifte II av kronoparken Skede i Skede socken, Jönköpings län, må säljas i fyra olika lotter, varav lotten A till ägaren av fastigheten Ekekull Lillegård 3^a, Einar Carlsson, för en köpeskillning av 59 000 kronor, lotten Ah till ägaren av Ekekull Lillegård 3^a, Rune

Axelsson, för en köpeskilling av 26 700 kronor, lotten Ai till ägaren av Ekekull Lillegård 3⁸, David Svensson, för en köpeskilling av 16 000 kronor och lotten Ag till Verner Andersson för en köpeskilling av 3 000 kronor, samtliga lotter på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

8:o

Borrby 62¹ i Kristianstads län

Domänstyrelsen (skr. 16/10 1953) hemställer, att ett område om cirka 5,21 hektar av kronoegendomen förra skvadronchefsbostället 3¼ mantal Borrby 62¹ i Borrby municipalsamhälle, Kristianstads län, skall på vissa angivna villkor säljas till Borrby kommun för en köpeskilling, beräknad efter 1 krona 15 öre för kvadratmeter.

Området är avsett att användas för industribyggelse.

Markvärdet har av domänintendenten uppskattats till 1 krona 60 öre för kvadratmeter, medan bostadsstyrelsen ansett försäljningspriset böra vara 60 000 kronor, motsvarande 1 krona 15 öre för kvadratmeter råmark.

De i ärendet hörda myndigheterna har i huvudsak icke haft något att invända mot att marken säljes till kommunen. Domänintendenten och länsarkitekten har såsom villkor för försäljningen föreslagit att kommunen borde åläggas att vidtaga åtgärder i syfte att förhindra att avloppsvatten utsläppes i ett över kronoegendomen löpande dike. Distriktsingenjören för vatten och avlopp, förste provinsialläkaren och länsstyrelsen har dock — med hänsyn till att diket kommer att saneras genom en avloppsplan som nyligen påbörjats — funnit att markförsäljningen icke bör göras avhängig av ett dylikt föreläggande för kommunen.

Departementschefen har i anslutning till vad sistnämnda myndigheter anfört tillstyrkt markens försäljning till kommunen utan åläggande för denna att vidtaga några särskilda åtgärder beträffande avloppsdiket. I fråga om priset har departementschefen följt bostadsstyrelsens och domänstyrelsens förslag.

Utskottet. Som försäljningsförslaget icke föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att ett område om cirka 5,21 hektar av kronoegendomen Borrby 62¹ i Borrby municipalsamhälle, Kristianstads län, må — sedan avstyckning av området ägt rum — säljas till Borrby kommun för en köpeskilling, beräknad efter 1 krona 15 öre för kvadratmeter samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

9:o

Köpinge 91¹ i Kristianstads län

Domänstyrelsen (skr. 10/9 1954) hemställer, att kronoegendomen förra regementskvartermästarebostället ⁰⁰/₁₂₈ mantal Köpinge 91¹ i Köpinge socken, Kristianstads län, skall — med undantag av det s. k. fäladsskiftet — på vissa angivna villkor säljas till egendomens arrendator Olof Persson.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. inhämtas bl. a. följande.

Egendomen innehåller sammanlagt omkring 55 hektar, därav cirka 20 hektar åker och 34,5 hektar äng. Fäladsskiftet, som innehåller 11,8 hektar, är beläget cirka fyra kilometer från gården.

Samtliga kronan tillhöriga hus är i medelgott skick.

Taxeringsvärdet utgör 97 200 kronor.

Saluvärdet å egendomen med undantag av fäladsskiftet har uppskattats till 109 200 kronor.

I ärendet hörda myndigheter har tillstyrkt att egendomen utom fäladsskiftet säljes till arrendatorn för 109 200 kronor.

Departementschefen har ej heller haft något att erinra mot att egendomen säljes mot det åsatta saluvärdet. Enär arrendatorn numera avlidit har försäljningen föreslagits ske till arrendatorns dödsbo.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag tillstyrkes. Utskottet hemställer sålunda, att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Köpinge 91¹ i Köpinge socken, Kristianstads län, må — med undantag av i det föregående omförmälda fäladsskifte — säljas till dödsbodelägarna efter egendomens arrendator Olof Persson för en köpeskillning av 109 200 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

10:o

Torp Östra 8¹ i Malmöhus län

Domänstyrelsen (skr. 19/11 1954) hemställer, att kronoegendomen förra länsmansbostället $\frac{1}{2}$ mantal Torp Östra 8¹ i Östra Torps socken, Malmöhus län, skall på vissa angivna villkor säljas till egendomens arrendator August Jönsson.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande.

Egendomen har en areal av 10,7 hektar tomt, trädgård och åker. Egendomen är upplåten på arrende till den 14 mars 1956 mot en avgäld, som för arrendeåret 1953/54 utgick med 2 536 kronor 10 öre. Åkerjorden består av djup mylla på ler- och mörkelbotten. Jorden är självdränerande och hävden mycket god.

Samtliga åbyggnader befinner sig i gott skick.

Taxeringsvärdet är 53 500 kronor jordbruksvärde.

Saluvärdet har uppskattats till 71 100 kronor vid försäljning till arrendatorn.

De i ärendet hörda myndigheterna har liksom *departementschefen* tillstyrkt försäljningsförslaget.

Utskottet. Som utskottet icke har något att erinra mot förslaget hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Torp Östra 8¹ i Östra Torps socken, Malmöhus län, må säljas till egendomens arrendator August Jönsson för en köpeskilling av 71 100 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

11:o

Skibaröd 2¹ i Malmöhus län

Domänstyrelsen (skr. 20/8 1954) hemställer, att kronoegendomen förra kompanichefsbostället $\frac{2}{3}$ mantal Skibaröd 2¹ i Högeröds socken, Malmöhus län, skall försälas på vissa angivna villkor till egendomens arrendator Birger Pettersson.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande.

Egendomen innehåller 64,8 hektar, därav omkring 64,5 hektar tomt och åker. Åkerjorden består av sand eller grusmylla, blandad med lera och klappersten, till huvudsaklig del på alv av grus. Dikningen är gammal men fungerar ännu delvis ganska tillfredsställande.

Av byggnaderna är en uthuslänga (ladugården) gammal och delvis förbrukad. Ett redskapshus och en arbetarbostad är likaledes gamla och i mindre gott skick. Övriga byggnader är i gott eller tämligen gott skick.

Taxeringsvärdet är 187 000 kronor.

Uppskattningsnämnden har tillstyrkt egendomens försäljning till arrendatorn för 227 000 kronor.

Med hänsyn bl. a. till att kostnaderna för husens iståndsättande och ett egendomen besvärande torrlägningsföretag beräknades uppgå till omkring 150 000 kronor har *domänstyrelsen* funnit att en av arrendatorn erbjuden köpeskilling av 210 000 kronor kan godtagas.

Jämväl *departementschefen* anser att egendomen bör säljas till arrendatorn för 210 000 kronor.

Utskottet. Utskottet har funnit sig böra biträda försäljningsförslaget och hemställer följaktligen,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Skibaröd 2¹ i Högeröds socken, Malmöhus län, skall säljas till egendomens arrendator Birger Pettersson för en köpeskilling av 210 000 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

12:o

Hede 1^a i Göteborgs och Bohus län

Domänstyrelsen (skr. 19/11 1954) hemställer, att kronoegendomen förra kaptensbostället 1 mantal Hede 1^a i Romelanda socken, Göteborgs och Bohus län, skall på vissa angivna villkor säljas till lantbrukarna Evert Berndtsson och Oscar Berndtsson.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande.

Egendomens ägor är utlagda i ett skifte, innehållande 71,2 hektar, därav 28,6 hektar tomt och åker, 6,2 hektar äng och vassar m. m., 7,4 hektar kalhuggen skogsmark, som användes till bete, 22 hektar produktiv skogsmark och 7 hektar impediment.

Åkern består i huvudsak av god till mycket god lerjord. Vissa delar lider dock på grund av sitt läge vid älven av högt grundvattenstånd. Rörtäckdikning förekommer ej. Arronderingen har på grund av vägomläggning under senare år blivit försämrad. Hävden är god. Virkesförrådet i skogen uppgår till 3 130 m³sk, motsvarande 146 m³sk/hektar. 460 m³sk tillhör åldersklass V eller äldre åldersklasser.

Boningshuset och större delen av ekonomibyggnaderna, av vilka ladugården moderniserades år 1951, är i gott skick. Övriga byggnader, såsom bryggghus, svinhus och en lada, är mindre goda.

Taxeringsvärdet å jordbruket är 78 400 kronor. Skogen är samtaxerad med annan kronoskog.

Saluvärdet har uppskattats till 83 000 kronor för inägorna och 56 000 kronor för skogen exklusive en klappalättstämpling om 500 m³sk.

I ärendet hörda myndigheter har liksom *departementschefen* tillstyrkt att egendomen säljes för en köpeskillning av 139 000 kronor. Som arrendatorn avlidit har såsom köpare föreslagits två av dödsbodelägarna, nämligen Evert och Oscar Berndtsson.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag föranleder icke någon erinran från utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Hede 1^a i Romelanda socken, Göteborgs och Bohus län, säljes till lantbrukarna Evert Berndtsson och Oscar Berndtsson för en köpeskillning av 139 000 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

13:o

Björnsäter Skattegården 4^a i Skaraborgs län

Domänstyrelsen (skr. 10/12 1954) hemställer, att kronoegendomen förra mönsterskrivarebostället 1 mantal Björnsäter Skattegården 4^a i Björnsäters socken, Skaraborgs län, skall på vissa angivna villkor säljas till egendomens arrendator Martin Andersson.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande.

Egendomens ägor är utlagda i ett hemskifte och två skogsskiften, benämnda Småskogen och Storskogen, innehållande tillhopa 62,3 hektar, varav 29,6 hektar tomt och åker samt 32,7 hektar avrösningsjord. Åkern har god arrondering men är sönderskuren av öppna diken (ej täckdikad). Jorden består av lermylla på lerbotten av god beskaffenhet samt av svart- och sandmylla på sandbotten, den senare av svag beskaffenhet. Täckdikning kan ej med fördel utföras, förrän två bäckar blivit fördjupade. F. n. lider egendomen av för högt grundvattenstånd. Hävden är tillfredsställande. Virkesförrådet i skogen är 4 560 m³sk eller 145 m³sk per hektar. 2 040 m³sk tillhör åldersklass V eller äldre åldersklasser.

Manbyggnaden är delvis moderniserad och i medelgott skick. Ladugården och en byggnad, innehållande svin- och hönshus samt vagn- och redskapsbod, nybyggdes år 1947 respektive år 1945 och befinner sig i gott skick. Övriga hus är medelgoda.

Taxeringsvärdet är 91 200 kronor, varav 59 200 kronor jordbruksvärde och 32 000 kronor skogsvärde.

Saluvärdet har uppskattats till 140 500 kronor, varav 62 000 kronor för skogen, en klappalättstämpling om 1 200 m³sk dock undantagen.

I ärendet hörda myndigheter, med undantag av jägmästaren, har förordat egendomens försäljning till arrendatorn för 140 500 kronor.

Departementschefen har intet att erinra mot förslaget.

Utskottet. Utskottet har efter övervägande funnit sig kunna tillstyrka försäljningsförslaget och hemställer därför,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Björsäter Skattegården 4¹ i Björsäters socken, Skaraborgs län, må säljas till egendomens arrendator Martin Andersson för en köpeskilling av 140 500 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

14:o

Timmersdala Munkgården 4¹ i Skaraborgs län

Domänstyrelsen (skr. 3/12 1954) hemställer, att kronoegendomen förra förste furirbostället 1 mantal Timmersdala Munkgården 4¹ i Timmersdala socken, Skaraborgs län, skall på vissa angivna villkor säljas till egendomens arrendator Gustav Rickard Andersson.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande.

Egendomens areal är 77,4 hektar, fördelad på fyra skiften, nämligen hemskiftet om 25,2 hektar tomt och åker samt 15,3 hektar äng, Billingskiftet om 0,3 hektar åker och 6,8 hektar äng och hagmark samt två å förra allmänningen Klyftamon belägna skiften om tillhopa 29,8 hektar skogsmark. Åkern å hemskiftet, vars arrondering är god, består av lerjord, mossjord och sandjord, allt av medelgod beskaffenhet. Täckdikning förekommer

icke. Hävden är tillfredsställande. Ängen är delvis igenvuxen med buskar och utgöres till cirka 4 hektar av försumpad strandmark vid sjön Lången. Virkesförrådet i skogen uppgår till 4 890 m³sk eller 142 m³sk per hektar. 1 320 m³sk tillhör åldersklass V eller äldre åldersklasser. Den ideala medelboniteten beräknas till 6.

Manbyggnaden, som ej är helt moderniserad, befinner sig i medelgott skick. Ekonomihusen är otidsenliga och arbetskrävande.

Till egendomen hör ett invid Billingskiftet beläget, år 1954 till särskild fastighet avstyckat grustag om 0,3 hektar.

Taxeringsvärdet är 70 600 kronor, varav 44 100 kronor jordbruksvärde och 26 500 kronor skogsvärde.

Saluvärdet har vid försäljning till arrendatorn uppskattats till 57 600 kronor för inägorna och 68 000 kronor för skogen med undantag av en klappalättstämpling om 1 200 m³sk. Det till egendomen hörande grustaget är icke avsett att ingå i försäljningen.

De i ärendet hörda myndigheterna har tillstyrkt att egendomen med angivna undantag säljes till arrendatorn för 125 600 kronor. Jägmästaren har dock framhållit att det vid en blivande reglering av kronans skogsförhållanden i Klyftamoområdet vore till fördel för kronan att disponera de till egendomen hörande två skogsskiftena därstädes.

Departementschefen har lämnat försäljningsförslaget utan erinran.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke föranlett utskottet att göra erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Timmersdala Munkgården 4¹ i Timmersdala socken, Skaraborgs län, må — med undantag av i det föregående omförmälda grustagsområde — säljas till arrendatorn Gustav Rickard Andersson för en köpeskilling av 125 600 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

15:o

Åstabrona 1¹ i Skaraborgs län

Domänstyrelsen (skr. 19/11 1954) hemställer, att kronoegendomen förra mönsterskrivarebostället $\frac{1}{4}$ mantal Åstabrona 1¹ i Ekby socken, Skaraborgs län, skall på vissa angivna villkor säljas till lantbrukaren Ingemar Åstebro.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas bl. a. följande.

Egendomens ägor är utlagda i ett skifte, innehållande 45,2 hektar, därav 36,9 hektar tomt och åker, 1,2 hektar äng, 6,4 hektar avrösningsjord och 0,7 hektar impediment. Åkerjorden, som ej är täckdikad, växlar från styv lera till sandjord. Vissa partier är delvis sönderskurna och tämligen svårbrukade. Virkesförrådet i skogen omfattar 3 024 träd om sammanlagt 1 596 m³sk.

Manbyggnaden, uppförd på 1780-talet, och flygeln befinner sig i mindre gott skick. Ladugården, som uppfördes år 1884, är omodern och sliten. Övriga hus är i gott skick med undantag av hönshuset, som är knappt medelgott.

Taxeringsvärdet är 58 500 kronor, därav 44 500 kronor jordbruksvärde och 14 000 kronor skogsvärde.

Saluvärdet har uppskattats till 57 100 kronor för inägorna och 49 000 kronor för skogen eller sålunda sammanlagt 106 100 kronor.

De i ärendet hörda myndigheterna har liksom *departementschefen* förordat att egendomen säljes till arrendatorn för 106 100 kronor.

Utskottet. Försäljningsförslaget tillstyrkes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen Åstabrona 1^a i Ekby socken, Skaraborgs län, må säljas till lantbrukaren Ingemar Åstebro för en köpeskilling av 106 100 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

16:o

Varberga nr 1 i Örebro stad

Domänstyrelsen (skr. 3/12 1954) hemställer, att två områden om sammanlagt 63 000 kvadratmeter av kronoegendomen förra majorsbostället 1 mantal Varberga nr 1, numera utgörande stadsägan nr 383 i Örebro stad, skall på vissa angivna villkor säljas till staden.

Områdena, som innehåller 39 540 respektive 23 460 kvadratmeter, är avsedda att bebyggas med radhus och egnahem.

Bostadsstyrelsen har efter saluvärdering åsatt områdena ett råmarksvärde av 185 000 kronor, motsvarande omkring 2 kronor 95 öre för kvadratmeter.

Domänstyrelsen har tillstyrkt försäljning för en köpeskilling, beräknad efter angivna markvärde.

Departementschefen har biträtt försäljningsförslaget.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att två områden om 39 540 respektive 23 460 kvadratmeter av kronoegendomen Varberga nr 1 eller stadsägan nr 383 i Örebro stad må säljas till staden för en köpeskilling, beräknad efter 2 kronor 95 öre

för kvadratmeter, samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

Stockholm den 29 mars 1955

På jordbruksutskottets vägnar:

HJALMAR GUSTAFSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Anderberg, Nord, Sundberg, Hansson, Eskilsson, Bror Nilsson, Hjalmar Nilsson*, Mossberger, Franzén och Snygg*;
samt

från a n d r a kammaren: herrar Gustafson i Dädesjö, Jacobson i Vilhelmina, Haeggbloom, Antby*, Jonsson i Strömsund*, fru Eriksson i Hallstahammar, herrar Rimås, Jönsson i Gärd's Köpinge*, Nilsson i Lönsboda och Adolfsson*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

vid punkten 6 (Hogstad 15' i Östergötlands län) av herr Nord.